

SOCIALE ZORGTUIN

Een buurttuin kan een goede manier zijn om mensen een gemeenschappelijk doel en verantwoordelijkheid te geven en gezamenlijk van groen te laten genieten. Op deze manier kan jouw groene buurtproject buurtgenoten verbinden. Een zogenaamde 'zorgtuin' richt zich altijd op een of meerdere kwetsbare groepen in de samenleving en heeft daarbij een specifieke zorgfunctie. In deze factsheet lees je er meer over.

VOORBEELDEN VAN 'ZORGTUINEN'

Tuinen waarin mensen deelnemers of vrijwilligers met een 'rugzakje' een belangrijke doelgroep zijn: Food for Good in Utrecht, Zorgtuin Gorssel in Gelderland, Nieuw Rotsoord in Utrecht en Buurtmoestuin Overvecht in Utrecht. Kijk voor filmpjes van de eerste drie projecten op www.GroenDichterbij.nl

Als je een groen buurtproject wilt starten is het belangrijk om na te denken over de potentiële sociale meerwaarde van het initiatief. Het is belangrijk om daarbij een doel voor ogen te hebben: wat voor soort functie gaat jullie project hebben? Naast meer groen en duurzaamheid gaat het bij veel groene buurtprojecten juist ook om ontmoetingen en contacten tussen verschillende groepen mensen. Buurtbewoners voelen zich verbonden met hun stad of wijk, daarom zal het project gewild of ongewild de nodige sociale impact hebben. Je draagt dus bij aan wat we sociale cohesie noemen! Denk vooraf goed na over de sociale doelen en de omvang van het project. Op basis daarvan kies je er bewust voor om juist wel of niet met bepaalde organisaties en instanties te gaan samenwerken. Jullie project kan ook een waardevolle bijdrage leveren aan de gezondheid, ontwikkeling en integratie van verschillende groepen mensen in de buurt. Hierbij kan je denken aan minderheden of minderbedeelden, maar ook aan andere kwetsbare groepen, zoals ouderen, gehandicapten of moeilijk lerende kinderen.

GEZONDHEID

Behalve contacten en ontmoetingen in de buurt heeft tijd doorbrengen in een groene omgeving ook nog eens een heel positief effect op mensen. Als je in aanraking komt met natuurlijke elementen is dat goed voor je gezondheid, zowel geestelijk als lichamelijk. Daarom zijn mensen met meer toegang tot groene voorzieningen bijvoorbeeld gezonder en leven langer. Meer lichaamsbeweging, minder overgewicht en een beter functioneren van het hart en andere organen spelen hierbij allemaal een rol. Een groene omgeving heeft ook positieve effecten op de geestelijke gezondheid. Het vermindert stress, depressie, angst en vermoeidheid.

VERDER LEZEN?

- Kijk vooral eens naar hoofdstuk 3 van [Relaties tussen landbouw, groen en gezondheid](#) uit het boek van J. Haskink (2006) Dit gaat over de betekenis van landbouw en groen voor de gezondheid van de stedelijke samenleving.
- Vitamine G is een onderzoek over groen en gezondheid van stadsbewoners. [Deze brochure](#) geeft een overzicht van het resultaten onderzoek.

ZORGFUNCTIE

In een zorgtuin staat de sociaal maatschappelijke functie voorop. De inrichting en doelstelling zijn speciaal gericht op bijvoorbeeld senioren, mensen met psychische en/of sociale problematiek of andere kwetsbare groepen. Een zorgtuin kan daarom goed passen bij het programma van een zorginstelling zoals verpleeghuizen, verzorgingstehuizen, revalidatiecentra of begeleid wonen. Deze instellingen kiezen voor een zorgtuin omdat het een gepaste dagbesteding en buitenactiviteiten voor senioren of mensen met een beperking oplevert.

MET WIE KUN JE SAMENWERKEN?

- Ouderenzorginstellingen
- Scholen voor moeilijk opvoedbare of moeilijk lerende jongeren
- Instellingen voor minder validen
- GGD of geestelijke gezondheidszorg
- Gemeente

De activiteiten en begeleiding kunnen ook een goede aanvulling of vervolg op therapie zijn. Het idee achter deze functie is dat wanneer iemand betrokken is bij een tuin of project, dit houvast, stabiliteit en regelmaat biedt zonder werk- of prestatiedruk. Voor mensen die het moeilijk vinden mee te draaien in de buurt of maatschappij is er mogelijkheid om zich te ontwikkelen en nieuwe vaardigheden aan te leren met deze activiteiten. In veel projecten worden zij hierbij ondersteund door professionele begeleiders. Toeleiding tot werk kan een doelstelling zijn, maar vaak draait het om persoonlijke ontwikkeling, zingeving en meer betrokkenheid bij de samenleving in het algemeen. Er zijn ontzettend veel verschillende activiteiten te verzinnen voor een zorgtuin. In sommige gevallen kan je ook een formele afspraak met een instelling maken en voor de begeleiding van hun cliënten een vergoeding ontvangen. Hier zijn natuurlijk wel allerlei voorwaarden aan verbonden.

VOORBEELDEN VAN ZORGACTIVITEITEN

- Biologisch tuinieren, kweken en verkopen van producten of het onderhouden van bloembedden met vaste planten, maken van boeketten.
- Creatieve activiteiten zoals schilderen en tekenen in de tuin, knutselactiviteiten, tuinconcerten.
- Sociale activiteiten zoals buiten koffie drinken, lunchen of een buurtbarbecue.

Een tuin kan heel goed bij een behandeling betrokken worden, maar de buitenruimte moet daarvoor wel zijn toegerust en aansluiten bij de mogelijkheden en beperkingen van de gebruikers.

VOORBEELDEN VAN AANPASSINGEN T.B.V. DE ZORGFUNCTIE

- Breedte en toegankelijkheid van de paden voor ouderen en rollator- en rolstoelgebruikers.
- Verhoogde bloembakken/moestuinbakken, evt. aangepast gereedschap.
- De tuin moet ook veilig zijn en veilig voelen: bomen mogen bijvoorbeeld geen dood hout dragen en paden mogen niet glad zijn, vermijd losliggende tegels of uitstekende wortels

Wil je weten wat Groen Dichterbij nog meer kan betekenen voor jullie groene buurtproject? Kijk dan op www.groendichterbij.nl

Mogelijk gemaakt door:

Partners:

